

Rahandusministeeriumi hinnang PEFA järgi		
PEFA sammas	Jaotis	Kriteeriumi tulemus
I Eelarve usaldusväärsus	1. Kogukulude tulem	1.1 Kulude koondeelarve täitmise erinevus kinnitatud eelarvest on 2%.
	2. Kulude koosseisu tulem	2.1 Kulude eelarve täitmise erinevus programmide kaupa on 5%.
		2.2 Avalikes aruannetes ei ole PEFA metoodikaga võimalik riigieelarve kulude majanduslikku sisu hinnata, seetõttu antud madalaim hinne.
		2.3 Reservide kasutamine on alla 3% kinnitatud eelarvest.
	3. Tulude tulem	3.1 Kolmest aastast vähemalt kahel jäi tulude koondeelarve täitmise erinevus kinnitatud eelarvest vahemikku 94%–112% (2020. a (-)8,9% ja 2021. a 10,5%).
3.2 Tulude eelarve täitmise erinevus tululiikide lõikes on 8% .		
II Eelarve läbipaistvus	4. Eelarve klassifikaator	4.1 Eelarves ja raamatupidamises kasutatakse 2-kohalist COFOGi
	5. Eelarve dokumentatsioon	5.1 Eelarvedokumentatsioonis on 12st nõutud elemendist vähemalt 7, sh vähemalt 3 põhielementi (1–4).
	6. Keskvalitsuse finantsandete avalikustamine riigi finantsaruannetes	6.1 Kulud väljaspool riigi majandusaasta koondaruannet (RMKA) on väiksemad kui 1% keskvalitsuse kuludest.
		6.2 Tulud väljaspool RMKAd on väiksemad kui 1% keskvalitsuse tuludest.
		6.3 Kõik riigi sihtasutused ja muud üksused esitavad oma iga-aastased finantsaruanded 3 kuu jooksul peale aruandeaasta lõppemist.
	7. Ülekanded KOVidele	7.1 Ülekannete süsteem KOVidele on läbipaistev ja reeglipõhine.
		7.2 Teave iga-aastaste ülekannete kohta kohalikele valitsustele väljastatakse peale KOVide eelarveaasta algust.
	8. Teenuste tulemusinfo	8.1 Aastaplaanid programmide eesmärkide kohta on avalikud, sisaldavad eesmärgi, tulemusnäitajaid, oodatavat mõju, on detailsed andmed kõigi ministeeriumide ja programmide kohta. Programmid on uue riigi eelarvestrateegia sisend.
		8.2 Tulemusaruanded ehk andmed kavandatu elluviimise kohta on avalikud, esitatakse kõikide programmide väljundite ja ka tulemi kohta.
8.3 Teenuse osutamiseks üksustele antud ressursid. Olulisemate esmaste riigiteenuste (nt haridus, tervishoid jms) ressursside kohta kogutakse ja säilitatakse infot (vähemalt kahe ministeeriumi kohta) tuluallikate lõikes, aruanne koostatakse kord aastas.		
8.4 Teenuse osutamise toimivuse hindamine. Poliitikakujundamise tõhusust VÕI mõjusust ei hinnata kõikide, vaid mõnede ministeeriumide kohta vähemalt korra kolme aasta jooksul.		
9. Avalikkuse ligipääs fiskaalinfore	9.1 Valitsus on teinud avalikkusele kättesaadavaks üheksast elemendist vähemalt kuus elementi, sh neli põhielementi vastavalt nende ajakavadele.	
III Varade ja kohustuste juhtimine	10. Fiskaalriskide aruandlus	10.1 Kõikide avalik-õiguslike ettevõtete auditeeritud aastaaruanded avaldatakse kuue kuu jooksul pärast eelarveaasta lõppu. Keskvalitsus avaldab igal aastal avaliku sektori ettevõtete majandustulemuste koondaruande.
		10.2 Kõikide KOVide auditeeritud aastaaruanded avaldatakse üheksa kuu jooksul pärast eelarveaasta lõppu. Vähemalt kord aastas avaldatakse koondaruanne kõigi KOV finantsseisundi kohta.
		10.3 Keskvalitsuse üksused ja asutused ei hinda oma finantsaruannetes kõige olulisemaid tingimuslikke kohustusi.
	11. Investeeringute juhtimine	11.1 Enamikule, aga mitte kõikidele investeerimisettepanekutele tehakse majandusanalüüs, neid hinnatakse, mõned tulemused on ka avalikustatud. Kehtestatud on riiklikud juhised. Välisvahenditest tehtud investeeringuid hinnatakse enne rahastamist ja peale projekti lõppu. Analüüse vaadatakse läbi üksuste kaupa või rahastaja poolt.
		11.2 Investeeringuprojektide valiku tegemiseks on enne eelarvesse lisamist enam (mitte kõik) suurinvesteeringuid keskselt prioriseeritud standardsete kriteeriumide alusel.
		11.3 Eelarvedokumentides on vähemalt kolme aasta kohta investeerimisprojektide analüüs, mis sisaldab ka suurprojektide tegevus- ja kapitalikuluseid.

		11.4 Investeeringiprojektide kogukulud ja tegelik edenemine on valitsusasutuse poolt monitooritud. On kehtestatud standard (protseduurid ja reeglid) projekti elluviimiseks ja informatsioon nende elluviimise kohta peaks olema avalikustatud iga-aastaselt.	
	12. Finantsvara juhtimine	12.1 Riik kajastab kõiki oma osalusi kõigis finantsvarade kategooriates, mis on kajastatud soetusväärtuses või õiglasest väärtuses. Teave varade tootluse kohta on avalikustatud iga-aastaselt.	
		12.2 Riigil on register/andmed omatava kinnisvara (sh maa) kohta koos kasutusteabe ja vanusega, mis on avalikustatud iga-aastaselt.	
		12.3 Nii finants- kui ka mittefinantsvarade võõrandamise protseduurid on loodud, sh reeglid informatsiooni esitamiseks või otsustamiseks Vabariigi Valitsusele .	
	13. Võlgade juhtimine	13.1 Võlakohustuste ja garantiide andmeid kogutakse ja aruandlus koostatakse vähemalt igakuiselt. Tingimuslike kohustuste aruandlust uuendatakse korra kvartalis.	
		13.2 Seadus annab volituse keskvalitsuse nimel laenata, emiteerida võlakirju ja väljastada garantiisid. Protseduurid ja juhised on dokumenteeritud ja võimaldavad tegevusi monitoorida. Aastane laenamine on heaks kiidetud seadusega või valitsuse poolt.	
		13.3 Majandusprognoosides ja riigi eelarvestrateegias on valitsussektori kesk-pikk võlaprognoos, kuid mitte keskvalitsuse oma eraldi. Riigi majandusaasta koondaruandes ei esitata avaliku sektori võlakohustuste aruanded kõikide valitsussektorite tasandite kohta.	
	IV Poliitika-põhine fiskaalstrateegia ja eelarvestamine	14. Makromajanduslik ja fiskaalne prognoosimine	14.1 Valitsus koostab makromajanduslike põhinäitajate prognoosid, mis koos nende aluseks olevate eeldustega sisalduvad seadusandjale esitatavas eelarvedokumentatsioonis. Neid prognoose uuendatakse vähemalt kord aastas. Prognoosid hõlmavad eelarveaastat ja kahte sellele järgnevat eelarveaastat. Prognoosid on üle vaadanud muu üksus kui ettevalmistav üksus.
			14.2 Valitsus koostab peamiste eelarvenäitajate, sealhulgas tulude (liikide lõikes), koondkulude ja eelarve tasakaalu prognoosid eelarveaastaks ja kaheks sellele järgneva eelarveaastaks (fiskaalprognoos). Need prognoosid koos nende aluseks olevate eelduste ja selgitustega peamiste erinevuste kohta eelmise aasta eelarves tehtud prognoosidest sisalduvad seadusandjale esitatud eelarvedokumentatsioonis.
			14.3 Valitsus koostab mitmeid eelarveprognoosi stsenaariume (makrofiskaalseid tundlikkuse analüüse), mis põhinevad alternatiivsetel makromajanduslikel eeldustel ja need stsenaariumid avaldatakse koos selle keske prognoosiga. Hinnatakse kolme viimast aastat.
15. Fiskaalstrateegia		15.1 Valitsus koostab hinnangud kõigi kavandatavate poliitiliste ettepanekute tulude ja kulude muudatuste eelarvemõju kohta eelarveaasta ja sellele järgneva kahe eelarveaasta kohta, mis esitatakse seadusandjale.	
		15.2 Valitsus on vastu võtnud, esitanud seadusandjale ja avaldanud kehtiva fiskaalstrateegia, mis sisaldab selgesõnalisi ajapõhiseid kvantitatiivseid eelarve eesmärke ja eesmärke koos kvalitatiivsete eesmärkidega vähemalt eelarveaastaks ja kaheks järgneva eelarveaastaks.	
		15.3 Valitsus on esitanud seadusandjale ja avaldanud koos aastaeelarvega aruande, mis kirjeldab fiskaalstrateegia elluviimisel tehtud edusamme, kuid ei selgita seatud eesmärkidest ja sihtidest kõrvalekaldumise põhjuseid.	
16. Kulude eelarvestamine kesk-pikas perspektiivis		16.1 Kesk-pikk prognoos kajastab aastase eelarve ja sellele kahe järgneva aasta eelarve administratiivse, majandusliku ja programmilise (või funktsionaalse) klassifikaatori järgi.	
		16.2 Eelarveaasta ja kahe järgneva eelarveaasta koondtasandi ülemmäärad (maksimaalsete vahendite piirmäärad/kululaed) ei ole valitsuse poolt heaks kiidetud enne esimese eelarveringkirja (protsessi ajakava) väljaandmist.	
		16.3 Kesk-pika perioodi strateegilised plaanid koostatakse ja eelarvestatakse ministeeriumide lõikes. Enamik heakskiidetud keskpika perioodi eelarveprognoosides sisalduvaid kulupoliitika ettepanekuid on kooskõlas strateegiliste plaanidega.	
		16.4 Eelarvedokumentides ei ole selgitatud kuluprognooside muudatusi võrreldes eelmise keskpika eelarve ja praeguse keskpika eelarve perioodi vahel .	

	17. Eelarve koostamise protsess	17.1 On olemas selge eelarve koostamise ajakava, sellest peetakse kinni, ning peale eelarve juhiste saamist on kõikidel eelarveüksustel vähemalt kuus nädalat aega oma eelarveettepanekute esitamiseks.	
		17.2 Eelarveüksustele on väljastatud põhjalikud ja selged eelarvejuhised, mis katavad kogu eelarveaasta vajadused. Kululagi on valitsuses (vm) heaks kiidetud enne eelarvejuhiste väljastamist.	
		17.3 Seadusandjale on aastane eelarve üle antud vähemalt kaks kuud enne fiskaalaasta algust vähemasti kolme viimase aasta jooksul	
	18. Seadusandja kontroll eelarve üle	18.1 Eelarve kontrolli ulatus peaks hõlmama eelarvepoliitikat, kesk-pika perioodi eelarveprognooside ja kesk-pika perioodi prioriteetide läbivaatamist ning kulude ja tulude prognooside konkreetseid üksikasju. Seadusandliku kontrolli ülesandeid täitva organi puudumisel on kriteeriumi hindeks D	
		18.2 Eelarve kontrollimise seadusandlikud protseduurid puuduvad	
		18.3 Eelarve kinnitatakse õigeaegselt, st seadusandja on vähemalt viimasel kolmel aastal riigieelarve heaks kiitnud enne eelarveaasta algust	
		18.4 On olemas selged reeglid aastasisesteks muudatusteks täidesaatva võimu poolt. Reeglitega kehtestatakse limiidid, muudatuste ulatuse ja iseloomu ning nendest peetakse kinni	
	V Prognoositavus ja eelarve täitmise kontroll	19. Tulude administreerimine	19.1 Tulumeetmete õigused ja kohustused
			19.2 Tulude riskihaldus
			19.3 Tulude audit ja uurimine
19.4 Tulude võlgnevuste jälgimine			
20. Tulude arvestus		20.1 Keskasutus hangib tuluandmed vähemalt kord kuus mitte kõikidelt, vaid üksustelt, kes koguvad suurema osa keskvalitsuse tuludest, ja koondab need andmed	
		20.2 Üksused, mis koguvad enamikku keskvalitsuse tuludest, kannavad need otse riigikassa kontrollitavatele kontodele või kannavad need iga päev üle riigikassale ja teistele määratud asutustele	
		20.3 Üksused, mis koguvad enamikku keskvalitsuse tuludest, viivad hinnangute, sissenõudmiste, võlgnevuste ja riigikassale ja muudele määratud asutustele ülekannete täieliku vastavusse vähemalt kord kvartalis nelja nädala jooksul pärast kvartali lõppu	
21. Aastasisese ressursi eraldamise prognoositavus		21.1 Panga ja sularaha kontosid konsolideeritakse igapäevaselt	
		21.2 Sularaha vajadust ei prognoosita igakuiselt, rahavoo prognoose koostatakse iga fiskaalaasta kohta	
		21.3 Teavet kohustuste ülemäärade kohta ei ole kuus kuud ette teada, siduvad rahavoo kohustused selguvad vähem kui kuu aega enne tehingut	
		21.4 Aastasiseselt korrigeeritakse eelarvet sageli, muudatused on läbipaistvad osaliselt	
22. Kulude võlgnevused		22.1 Kulude võlgnevuste jääk ei ole üle 2% kogukuludest vähemalt kahel viimasest kolmest lõppenud eelarveaastast	
		22.2 Andmed kuluvõlgnevuste jäägi, vanuse ja koosseisu kohta ei esitata kord kvartalis nelja nädala jooksul alates iga kvartali lõpus	
23. Palgaarvestuse kontroll		23.1 Töötajate nimekirjad on kinnitatud, personaliandmebaas ja palgaarvestus on otseselt seotud, tagatud on eelarve kontroll, andmete järjepidevus, andmeid kontrollitakse igakuiselt	
		23.2 Vajalikeks muudatusteks personaliarvestuses ja palgaarvestuses uuendatakse andmeid vähemalt kord kuus, üldjuhul õigeaegselt järgmise kuu makseteks. Tagasiulatuvad kohandused on haruldased. Usaldusväärsete andmete olemasolul näitab see parandusi maksimaalselt 3% ulatuses palgamaksetest	
		23.3 Dokumentide ja palgaarvestuse muutmise õigus on piiratud, nendest jääb kontrollijälj ja see on piisav andmete terviklikkuse tagamiseks	
	23.4 Palgaarvestuse sisekontroll (nõrkuste paljastamine ja kummitustöötajate (ghost workers) tuvastamine) on tugev iga-aastaste palgaarvestuse auditite süsteemi kaudu		
24. Hanked	24.1 Kõiki lepinguid säilitatakse andmebaasides, need sisaldavad täpseid ja täielikke andmeid hangete ja nende maksumuse kohta		
	24.2 Viimasel eelarveaastal sõlmitud lepingutest oli 80% või rohkem läbi viidud võistlusmeetodil		

		24.3 Kõik nõutud elemendid avalikkuse juurdepääsu tagamiseks hanketeabele on täidetud
		24.4 Hankeavalduste haldamine - hankekaebuste süsteem vastab kõigile 6-le kriteeriumile
	25. Kulu- protseduuride kontroll	25.1 Tööülesannete lahusus takistab töötajal toime panna pettust või varjata vigu. Eraldatud on soetamise ja maksmisele lubamise kinnitamine, raamatupidamine, varade heaperemeheliku kasutamise kohustused, audit.
		25.2 Kehtestatud on igakülgseid kulukohustuste kontrollid ja need piiravad kulukohustusi tõhusalt prognoositud sularaha kättesaadavuse ja kinnitatud eelarveeraldistega.
		25.3 Kõik maksed on kooskõlas tavaliste makseprotseduuridega. Kõik erandid on eelnevalt nõuetekohaselt autoriseeritud ja põhjendatud
	26. Siseaudit	26.1 Siseaudit toimib kõigi keskvalitsuse üksuste jaoks.
		26.2 Siseauditi tegevused on keskendunud sisekontrollide piisavuse ja tõhususe hindamisele. Siseauditi funktsioonis on paigas kvaliteedi tagamise protsess ja audititegevused vastavad kutsestandarditele, sealhulgas keskendutakse kõrge riskiga valdkondadele.
		26.3 Siseauditi tegevused on keskendunud sisekontrollide piisavuse ja tõhususe hindamisele. Siseauditi funktsioonis on paigas kvaliteedi tagamise protsess ja audititegevused vastavad kutsestandarditele, sealhulgas keskendutakse kõrge riskiga valdkondadele.
		26.4 Juhtkond annab täieliku vastuse kõigi auditeeritud üksuste auditi soovitudele kaheteistkümnelt kuu jooksul pärast aruande koostamist.
	VI Raamatu- pidamine ja aruandlus	27. Finants- andmete terviklikkus
27.2 Vahekontodel kajastatakse tehingud igapäevaselt vastavalt tehingu päevale või koondkandega vähemalt kord kuus. Vahekontode jääkide kontroll lõpetatakse vähemalt järgmise kuu lõpuks. Maksed tehakse maksetähtpäeval. Eelarveaasta lõpul tehakse vahekontode põhjalik kontroll.		
27.3 Ettemakseid kontrollitakse ja suletakse vähemalt kord kuus.		
27.4 Juurdepääs dokumentidele ja nende muudatused on piiratud ja salvestatud ning tulemuseks on kontrollijalg. Finantsandmete terviklikkuse kontrollimise eest vastutab tegevorgan, üksus või meeskond (RTK).		
28. Aasta-sisesed eelarve aruanded		28.1 Andmete ulatus ja klassifitseerimine ei võimalda otsest võrdlust algse eelarvega. Teave ei sisalda kõiki eelarveprognoosi punkte.
		28.2 Eelarve täitmise aruanded tuleks koostada kord kuus ja väljastada kahe nädala jooksul alates iga kuu lõpust.
		28.3 Eelarve täitmise analüüsi ei esitata vähemalt kord poole aasta jooksul. Teave kulude kohta ei ole kaetud kulukohustuste ega maksete etapis.
29. Iga aastased finantsaruanded		29.1 Eelarvelise keskvalitsuse finantsaruanded koostatakse igal aastal ja need on võrreldavad kinnitatud eelarvega. Need sisaldavad täielikku teavet tulude, kulude, finants- ja materiaalse vara, kohustiste, garantiide ja pikaajaliste kohustuste kohta, sh avaldatakse rahavoogude aruanne.
		29.2 Eelarvelise keskvalitsuse finantsaruanded esitatakse välisauditiks kuue kuu jooksul pärast eelarveaasta lõppu.
		29.3 Finantsaruandeid koostatakse raamatupidamisstandardi alusel, mis on kooskõlas rahvusvaheliste standarditega. Avalikustatakse erinevused rahvusvaheliste ja riiklike standardite vahel ning selgitatakse neid. Kasutatud arvestuspõhimõtted avalikustatakse aastaaruannete lisades
VII Väline kontroll ja audit	30. Välisaudit	30.1 Auditi ulatus ja standardid
		30.2 Auditi aruannete esitamine seadusandjale
		30.3 Välisauditi järelkontroll
		30.4 Kõrgeima kontrolliasutuse (SAI) sõltumatus
	31. Seadusandlik kontroll auditi aruannetele	31.1 Auditori aruande kontrollimise ajastus
		31.2 Ülekuulamised auditi leidude kohta
		31.3 Auditi soovitused seadusandja poolt
		31.4 Auditori aruannete seadusandliku kontrolli läbipaistvus